

"רבי יוסף קארו"**חלק א: מאמרים****מאמר א:****חיי**

רבי יוסף נולד לאביו אפרים, שהיה תלמיד חכם, בספרד. בעודו ילד קטן נאלץ לנדוד עם הוריו בעקבות גירוש ספרד, והמשפחה הגיעה לקושטא. אחר שאביו נפטר הוא גדל בבית דודו שחי בקושטא, רבי יצחק קארו. בבגרותו התבסס באדריאנופול. בעיר זו הוא התחתן ובה זכה למעמד רבני חשוב והחל בכתיבת חיבורו על הטור - ה"בית יוסף".

אחרי שהתאלמן מאשתו הראשונה התחתן בשנית. התגורר משך זמן בבולגריה, והחליט לעלות לארץ ישראל, שם קבע את מקומו בצפת. בעיר הגלילית נעשה תלמידו של רבי יעקב בירב, והיה הראשון להיסמך על ידו עם חידוש הסמיכה. אחר כך נסמכו תלמידים נוספים של בירב: רבי משה מטראני, רבי משה קורדובירו, ורבי יוסף סאגיס – רבו של רבי אלעזר אזכרי (מחבר ספר חרדים) וחברו של הר"י קארו. חידוש הסמיכה גרם למחלוקת גדולה וממושכת בין בירב לבין רבי לוי בן חביב.

עשרים שנה ארך חיבור ה"בית יוסף" שנכתב על הארבעה טורים לרבי יעקב בן הרא"ש ובו ערך ר"ק דיונים הלכתיים מעמיקים, שבסופם הביע את עמדתו המסכמת. עשר שנים נוספות חלפו עד להוצאת החיבור לאור. שיטת הפסיקה שלו הייתה הכרעה לפי רוב הדעות שבין הרמב"ם, הר"י והרא"ש. לספר הקיצור שסיכם את הלכות ה"בית יוסף" קרא שולחן ערוך, אך קיצור זה עתיד היה להיעשות במהלך ההיסטוריה לעיקר. בחלק מזמן הכתיבה פרצה בצפת מגפה והוא עבר לביריה. בזקנתו התחתן רבי יוסף קארו בשלישית ובגיל מופלג נולד לו בן. נפטר בצפת בגיל שמונים ושבע, והידיעה על פטירתו הכתה גלים של אבל בכל רחבי העולם היהודי.

התפשטות ספריו וחיבוריו

הספר שלחן ערוך נפוץ בכל עם ישראל. אולם, משום שהספר בנוי על שלשה עמודי ההוראה, הר"י, הרמב"ם והרא"ש, ראו בני יהדות אשכנז שפסיקתם נדחקה הצידה, ולכן כתב הרמב"ם ספר השגות עליו שבו מובאים מנהגי אשכנז בדינים מסוימים. בדינים שבהם כותב הרמב"ם כי אין מנהג אשכנז כך, דחו האשכנזים את פסקי השלחן ערוך, אולם בכל מקום שלא חלק על ר"ק, התקבלו פסקיו גם על האשכנזים.

שנים מעטות אחרי חיבור השלחן ערוך, התפשטה תורת האר"י ופורסמה, ומאז התפלגה הפסיקה הספרדית לשני זרמים, האחד נאמן לשיטת השלחן ערוך ולרמב"ם והשני נאמן לתורת הקבלה. בימינו קיים הבדל זה בין פסיקת השלחן ערוך לפסיקת הבן איש חי. יש הנוהגים לפסוק בענייני תפילה על פי האר"י ובהלכות אחרות על פי השלחן ערוך והרמב"ם.

חיבור חשוב אחר של רי"ק הוא ה"כסף משנה" על היד החזקה של הרמב"ם. בספר זה הוא משתדל ליישב את שיטת הרמב"ם מהשגות הראב"ד עליו, ולמצוא מקורות בתלמוד לדבריו של הרמב"ם, מאחר שהמחבר עצמו לא ציין את מקורותיו מתוך מטרה להקל על המעיין.

בסוף ימיו עסק גם בשאלות ותשובות אשר נשלחו אליו משאר הגדולים שחיו בדורו, ואלו נדפסו בספר השו"ת "אבקת רוכל". בין השואלים היו רבי משה אלשיך, רבי שלמה אלקבץ ואחרים. מודפסת בספר גם שאלה מאת האר"י, שלייחוסה לאר"י קמו עוררין.

פטירתו של מרן

ביום י"ג בניסן שנת של"ה נתבקש מרן בישיבה של מעלה והוא בן שמונים ושבע שנים. לפני פטירתו הוא גילה כי זכה ללמוד את כל התלמוד שלש פעמים. הוספד בכל קהילות ישראל כרבן של ישראל. גם מהר"י מינץ הספיד אותו (בספרו י"ב דרשות, דרוש עשירי). מרן הובא למנוחות בבית העלמין בצפת מערבית דרומית מקבר האר"י ז"ל במורד ההר. השל"ה שעלה ארצה כחמישים שנה אחרי פטירת מרן, מספר שזכה להשתטח על קברו.

כתב את הספרים:

"כסף משנה" על משנה תורה לרמב"ם.

"בית יוסף" על ארבעה הטורים של רבי יעקב.

"שולחן ערוך" - סיכום ההלכות שבארבע הטורים.

"אור צדיקים" על כללי התלמוד.

"מגיד מישרים" – על התגלות מגיד שהתגלה אליו.

"אבקת רוכל" – ספר שאלות ותשובות הכולל את תשובות רבי יוסף קארו, וגם את תשובות החולקים עליו.